

DALESZYCE
MIASTO I GMINA

ZAPROSZENIE

**Towarzystwo Kultury Języka
Instytut Języka Polskiego Uniwersytetu Warszawskiego
Burmistrz Miasta i Gminy Daleszyce
oraz Fundacja Języka Polskiego**

serdecznie zapraszają na ogólnopolską konferencję naukową

RÓŻNORODNOŚĆ JĘZYKOWYCH OBRAZÓW ŚWIATA W MOWIE WSPÓŁCZESNYCH POLAKÓW

która odbędzie się w dniach 8–9 lipca 2025 r. w Daleszycach i w Świętej Katarzynie

Program

Wtorek, 8 lipca 2025 r.

Sala konferencyjna Urzędu Miasta i Gminy w Daleszycach, Plac Stanisława Staszica 9

9.30–9.50 Uroczyste otwarcie konferencji połączone z wernisażem wystawy „Słowa ocalone od zapomnienia” w Urzędzie Miasta i Gminy w Daleszycach

9.50–10.10 **Dariusz Kalina** – Z kart historii Daleszyc...

OBRADY PLENARNE

JĘZYKOWY OBRAZ ŚWIATA JAKO PRZEDMIOT I METODA BADAŃ LINGWISTYCZNYCH

10.10–10.30 **Anna Tyrpa (IJP PAN)** – Regiony Polski odbite w języku

10.30–10.50 **Ewa Masłowska (IS PAN)** – Językowo-kulturowy obraz świata w zabobonach dawnych i współczesnych

10.50–11.10 **Anna Hryniewicka (APS)** – Językowy obraz współczesnego świata w świetle wiedzy psychologicznej

11.10–11.30 **DYSKUSJA**

11.30–11.50 **Przerwa na kawę**

DALESZYCE
MIASTO I GMINA

OBRADY W SEKCJACH

	SEKCJA A JĘZYKOWY OBRAZ TEGO, CO BLISKIE CZŁOWIEKOWI	SEKCJA B OBRAZ ŚWIATA W JĘZYKU DZIECI I MŁODZIEŻY
11.50–12.10	Anna Kostecka-Sadowa (IJP PAN) – Słownictwo związane z domem wiejskim dawniej i dziś w mowie Polaków na Kresach południowo-wschodnich	Lucyna Bagińska (TKJ) – Językowy obraz szkoły (nauczyciela) w mowie uczniów liceum ogólnokształcącego
12.10–12.30	Katarzyna Sicińska (UŁ) – Językowa kreacja domu w powieści „Tańczący jastrząb” Juliana Kawalca	Andrzej Borkowski (UwS) – Obraz przyjaźni w mowie dzieci w wieku przedszkolnym
12.30–12.50	Ewa Młynarczyk (UKEN) – Językowy obraz biedy we współczesnych przekazach medialnych – od sytuacji przymusowej do świadomego wyboru	Marta Szelenbaum (UW) – O językowym obrazie świata w wypowiedziach narracyjnych dzieci w wieku przedszkolnym
12.50–13.10	Dyskusja	Dyskusja

13.10–14.00 – Przerwa obiadowa

	SEKCJA A ODMIANY ŚRODOWISKOWE JĘZYKA	SEKCJA B JĘZYK TEKSTÓW LITERACKICH
14.00–14.20	Alicja Dzięcioł (UW) – Słowa klucze opieki i doświadczenia: analiza językowa propozycji zgłoszonych do plebiscytu na pielęgniarstwo roku 2023	Marta Kwiatkowska (UŁ) – Obraz kultury duchowej Słowian w <i>Starej baśni</i> Józefa Ignacego Kraszewskiego
14.20–14.40	Magdalena Plusa (UJK) – Pod pieśnią głuszca – wybrane określenia śpiewu łownego ptaka utrwalone w tekstach literackich i innych źródłach dokumentujących słownictwo myśliwskie	Wojciech Łukasik (UJ) – Dialogi w literaturze pozytywistycznej i młodopolskiej a język współcześnie używany – spojrzenie korpusowe
14.40–15.00	Jakub Sroka (UŁ) – <i>Nalot! Przygotować się na „udziwienie”!</i> – o nazwach komend i ostrzeżeń występujących w mowie obozowej używanej na Majdanku	Lena Solska (UW) – Piosenka czy wiersz? Gramatyka poezji w języku tekstów polskiej piosenki popularnej
15.00–15.20	Dyskusja	Dyskusja

15.20–15.40 Przerwa na kawę

DALESZYCE
MIASTO I GMINA

	SEKCJA A ŚWIAT ZAMKNIĘTY W SŁOWACH	SEKCJA B ŚWIAT W JĘZYKU DOKUMENTÓW PISANYCH
15.40–16.00	Halina Pelcowa (UMCS) – Zapomniane słowa i wartość w nich zaklęta – <i>futryniarze, kościelniki, sienne goście</i> w tradycyjnej obrzędowości weselnej	Błażej Osowski (UAM) – Uwagi o piśmienności ewangelików na podstawie aktów stanu cywilnego z Zagórowa z lat 1843–1865
16.00–16.20	Józef Porayski-Pomsta (UW) – Galicyzmy w <i>Słowniku warszawskim</i>	Justyna Potempska (UW) – Język a równouprawnienie płci. Analiza polskojęzycznej prasy społeczno-politycznej w perspektywie diachronicznej
16.20–16.40	Łukasz Wnuk (UW) – Jaki jest obraz <i>fajnopolaka</i> ? Ekstensja, cechy definicyjne i funkcje pragmatyczne neologizmu	Agata Łojek i Katarzyna Nowak (UW) – Wieloimienność w metrykach chrztów z parafii Daleszyce i Krośniewice z lat 1830–1864
16.40–17.00	Dyskusja	Dyskusja

17.00 Program artystyczny

Środa, 9 lipca 2025 r.

Sala konferencyjna w zajeździe „Baba Jaga” w Świętej Katarzynie, ul. Kielecka 18

OBRADY PLENARNE

GWARY I ZAWARTY W NICH OBRAZ ŚWIATA

- 9.00–9.20 **Justyna Garczyńska, Izabela Stapor (UW)** – Teksty gwarowe z Mazowsza
– projekt wykorzystujący nagrania z archiwum prof. Barbary Falińskiej
- 9.20–9.40 **Jerzy Sierociuk (UAM)** – Czy gwary powinny się standaryzować?
- 9.40–10.00 **Agnieszka Welpa (IJP PAN)** – Współczesne praktyki piśmienne na Mazurach
w związku z proponowanym zapisem standardowym
- 10.00–10.20 **DYSKUSJA**
- 10.20–10.40 **Przerwa na kawę**

DALESZYCE
MIASTO I GMINA

10.40–11.00 **Katarzyna Konczewska (IJP PAN)** – „Zawsze była różnica w mowie, wiejski człowiek i szlachta”. Dwa obrazy świata pogranicza polsko-białoruskiego

11.00–11.20 **Justyna Kobus (UAM)** – Wyrażenie *już nie* w języku mieszkańców wsi, czyli jak ludzie mówią o zmieniających się tradycjach

11.20–11.40 **Klaudia Wojtasik** – U źródeł gwary kujawskiej. Analiza etymologiczna wybranych dialektyzmów

11.40–12.00 **DYSKUSJA**

12.00–12.20 **Irena Jaros (UŁ)** – Wielorodzajowe pospolite nazwy osobowe w gwarach pogranicza Małopolski i Mazowsza

12.20–12.40 **Katarzyna Zagłoba (UAM)** – Gwara w muzeach – przyczynek do badań nad treściami ekspozycyjnymi

12.40–13.00 **Michalina Surma (UAM)** – „Gwary w szkole” – wstępna koncepcja platformy z materiałami do nauczania o dialektach i gwarach w szkole

13.00–13.20 **DYSKUSJA**

13.30–14.30 **Przerwa obiadowa**

ROLA KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ W TWORZENIU JĘZYKOWEGO OBRAZU ŚWIATA

14.30–14.50 **Krzysztof Kietliński (UKSW)** – Aspekty moralne żydowskiej Havruty

14.50–15.10 **Jerzy Kaus (WASE)** – Manipulacja, agresja i wartościowanie na TikToku
– kilka ważnych uwag

15.10–15.30 **Przemysław Megger (UW)** – Językowe wykładniki niepewności. Wyniki badań eksperymentalnych

15.30–15.50 **DYSKUSJA**

15.50–16.10 **Paulina Michalska-Górecka (UAM)** – Innowierca czy różnowierca? O postrzeganiu odmienności religijnej we współczesnej polszczyźnie

16.10–16.30 **Aleksandra Miaskowska (UMK)** – Cyfrowi imigranci 60+ w świecie mediów społecznościowych. Socjolingwistyczne aspekty komunikacji osób starszych a język Internetu

16.30–16.50 **DYSKUSJA**

16.50–17.10 **Pavel Shutov (UW)** – Sergiusz Skorwid jako badacz słowiańskich wysp językowych (pro memoriam)

17.10–17.30 **Katarzyna Sobolewska** – Nauczyciel, wychowawca, lokaj czy przyjaciel domu?
O młodym Stefanie Żeromskim

17.30–17.50 **DYSKUSJA**

17.50–18.00 Zamknięcie obrad i podsumowanie konferencji